

Rechtvaardiging van leven

“Zoals het dus door één overtreding

tot alle mensen tot veroordeling [strekt],

Zo ook [strekt] het door één gerechtigheid

tot alle mensen tot [de] rechtvaardiging van [het]

leven.

Want zoals door de ongehoorzaamheid van de ene mens

de velen tot zondaars zijn gesteld,

zo zullen ook door de gehoorzaamheid van de Ene

de velen tot rechtvaardigen gesteld worden”

Het betoog van Paulus in Rom. 5:18-19 bestaat uit twee zinnen die elk uit vier zinsdelen bestaan. Deze zinsdelen lopen parallel. “Eén overtreding” is hetzelfde als: “de ongehoorzaamheid van de ene mens”. “Eén gerechtigheid” komt overeen met: “de gehoorzaamheid van de Ene”. “Tot veroordeling” is hetzelfde als: “tot zondaars zijn gesteld”. En “tot [de] rechtvaardiging van [het] leven” is een parallel van: “tot rechtvaardigen gesteld”.

“Alle mensen” is in het betoog van de apostel ook een parallel van: “de velen”. Uit het Bijbelgedeelte dat aan Rom. 5:18 vooraf gaat hadden we dit al kunnen weten. Want in vers 12 staat, dat “de dood tot alle mensen is doorgedaan” en in vers 15 dat “door de overtreding van de ene de velen zijn gestorven”. In de oorspronkelijke Griekse tekst staat voor het woord “velen” een bepaald lidwoord (*hoi polloi*). Blijkbaar bedoelt Paulus met “de velen”: de vele nakomelingen van de éne stamvader, dus: “alle mensen”. De Schepper heeft immers “uit één het hele mensengeslacht gemaakt om op het hele aardoppervlak te wonen” (Hand. 17:26).

Adam en Christus

De apostel plaatst Adam tegenover Christus, de stamvader van de mensheid tegenover het hoofd van de nieuwe mensheid. De “éne overtreding” werd begaan door Adam, toen deze de vrucht van de boom der kennis at (Gen. 2:17, 3:6; vgl. Rom. 5:14). Adams overtreding had ernstige gevolgen. Door hem “is de zonde in de wereld gekomen en door de zonde de dood” (Rom. 5:12). Door de overtreding van die ene mens werden al zijn nakomelingen zondaren en ging de dood regeren (Rom. 5:2,17,19, vgl. Gen. 3:17-19). Geen

enkel mens heeft zich aan de gevolgen van Adams val kunnen onttrekken. Al Adams afstammelingen waren zondaren en ze zijn allemaal gestorven.

De "éne gerechtigheid" werd verricht door de Messias. Het woord "gerechtigheid" is een Hebreeuwse uitdrukking en betekent: "rechtvaardige daad". De Ene die gehoorzaam is geweest (Rom. 5:19) is volgens Paulus Jezus Christus (Rom. 5:15). Hij is "te rechter tijd voor goddelozen gestorven" (Rom. 5:6), "voor ons toen wij nog zondaars waren" (Rom. 5:8). Wij die eens vijanden van God waren zijn "met God verzoend door de dood van Zijn Zoon" (Rom. 5:10). God "bevestigt Zijn liefde tot ons [hierin], dat Christus voor ons gestorven is" (Rom. 5:8). De Messias "is gehoorzaam geworden tot de dood, ja, tot de kruisdood" (Fil. 2:8).

Jezus' gerechtigheid was een "genadegave", een volstrekt onverdiend geschenk (Rom. 5:15). Omdat Adam tegen God was opgestaan, had de Schepper zich van hem en zijn nageslacht kunnen afwenden. Maar dat deed Hij niet, want Hij heeft de mensheid lief. Hij bewees Zijn liefde door Zijn Zoon te zenden en Die voor zondaren te laten sterven (Rom. 5:8). De gehoorzaamheid van die Ene zal geweldige gevolgen hebben. Paulus somt ze op: rechtvaardiging (Rom.5:16), de gave van de gerechtigheid (d.w.z. de gerechtigheid als gave, Rom. 5:17), leven waarin de levende regeert aangezien dat leven niet langer onderworpen is aan de dood (Rom. 5:17). Door de gehoorzaamheid van Christus zullen goddeloze zondaars (zoals wij allen eens waren, Rom. 5:6,8,19) uiteindelijk tot rechtvaardigen worden gesteld (Rom.5:19).

Dat met de ene mens door wie de zonde en de dood in de wereld zijn gekomen, Adam is bedoeld en met de Ene die gehoorzaam is geweest, Jezus Christus, zal niemand ontkennen. Maar over de vraag wie er in Rom. 5:19 worden bedoeld met "de velen" lopen de meningen uiteen. En ook over andere uitdrukkingen in Paulus' betoog wordt hevig getwist. Het gaat dan vooral om de betekenis van "rechtvaardiging", "gerechtigheid" en "rechtvaardiging van leven".

Tweeërlei velen?

Volgens calvinisten sprak Paulus in het eerste deel van Rom. 5:19 over een andere groep mensen dan in het tweede, hoewel de apostel in beide

zinsdelen sprak over “de velen”. In een commentaar op de brief aan de Romeinen schreef Calvijn naar aanleiding van deze Bijbeltekst:

“Om de ellendige erfenis der zonde te hebben, is het genoeg mens te zijn, want zij is in het vlees en bloed, maar om de rechtvaardigheid van Christus te genieten, zo is het nodig geloof te hebben, want door het geloof verkrijgt men de gemeenschap daarvan”¹.

Om in de gevolgen van Adams overtreding te delen, hoef je volgens Calvijn (en ook volgens Paulus) alleen maar van Adam af te stammen. Maar de reformator merkt op: ‘Om de rechtvaardigheid van Christus te ontvangen, moet je in de Zoon van God gaan geloven (zie Joh. 3:15-18, Rom. 1:16-17, 3:21-26 en 5:1). De ervaring leert dat niet iedereen tot geloof komt. Dus wordt ook niet ieder mens gerechtvaardigd. Wanneer Paulus opmerkt, dat door de ongehoorzaamheid van de ene mens de velen tot zondaars zijn gesteld dan moeten we onder “de velen” de hele mensheid verstaan. Maar wanneer de apostel schrijft dat door de gehoorzaamheid van de Ene de velen tot rechtvaardigen gesteld worden, dan bedoelt hij met “de velen”: zij die geloof bezitten. De eerste groep is groter dan de tweede’.

De meeste Nederlanders beschouwen Calvijn als een sombere man die verwachtte dat het grootste deel van de mensheid aan eeuwige pijniging zou worden prijsgegeven. Maar in zijn commentaar op de Romeinenbrief laat de reformator zich aanmerkelijk positiever uit. Naar aanleiding van de woorden “overvloedig”, “overvloed” en “overvloediger” (uit Rom. 5:15,17 en 20) merkt hij op dat Christus “veel krachtiger is om zalig te maken dan Adam om te verderven”. Er worden (volgens Calvijn) dus méér mensen door Christus behouden dan er door Adam verloren zullen gaan en het heil dat Christus verschaft is rijker dan de zegeningen die Adam vanwege zijn overtreding heeft verspeeld.

Een eenvoudige Bijbellezer zou tegen het betoog van Calvijn kunnen inbrengen dat Paulus een vers eerder schrijft: “door één overtreding voor alle mensen tot veroordeling, zo ook door één gerechtigheid voor alle mensen tot rechtvaardiging van leven” (Rom. 5:18). Blijkt uit die tekst niet, dat de apostel in vers 19b met “de velen” alle mensen heeft bedoeld? Op die

¹ Johannes Calvijn, *Uitlegging op den Zendbrief van Paulus aan de Romeinen*. Goudriaan: De Groot 1979.

tegenwerping antwoordt Calvijn, dat we in vers 18 onder "alle mensen" moeten verstaan: "allen die het genoemde lot ten deel valt". Door Adam komt het voor allen die verloren gaan tot veroordeling, door Christus voor alle verlost tot rechtvaardiging.

Vooraf op dit punt doet het commentaar van Calvijn gekunsteld aan. "Alle mensen" zou in vers 18a een andere groep betreffen dan in vers 18b. En bij "de velen" in vers 19a zou het om een andere groep gaan dan bij "de velen" in vers 19b. Binnen één zin zou Paulus dezelfde uitdrukking in twee verschillende betekenissen gebruiken. De apostel zou hebben gezegd: "Zoals het dus door één overtreding voor alle veroordeelden tot veroordeling komt, zo ook komt het door één gerechtigheid voor alle gerechtvaardigen tot rechtvaardiging". Zo'n uitleg verandert het woord van God in een holle frase. Dat het voor alle veroordeelden tot veroordeling, en voor alle vrijgesprokenen tot rechtvaardiging komt, is een "open deur". Terwijl Paulus onderwijst dat "de velen" die afstammen van Adam, dus "alle mensen", door de Messias worden begenadigd, komt het er in de visie van Calvijn op neer dat de gevolgen van Adams val (zonde en dood) zich tot een groter aantal mensen uitstrekken dan de gevolgen van Christus' gehoorzaamheid (rechtvaardiging en leven). Een buitenstaander leidt daaruit af dat Adam volgens calvinisten tóch "krachtiger is om te verderven dan Christus om te behouden". Volgens het calvinisme is de Messias de Redder van de gelovige gemeente. Maar volgens de Bijbel is Hij de "Redder van de **wereld**" (Joh. 4:42, 1 Joh. 4:14).

Een beperkt allen?

Volgens andere christenen heeft Paulus in Romeinen 5 alleen gesproken over de gelovigen. Onder "allen", "alle mensen" en "de velen" moeten volgens hen alle gelovigen worden verstaan. Deze opvatting baseert men op de volgende Schriftgegevens:

Het vijfde hoofdstuk van de Romeinenbrief begint met de woorden: "Wij dan, gerechtvaardigd op grond van geloof, hebben vrede met God". De apostel richt zich daar tot mensen die geloven, die in de genade staan, die op de heerlijkheid van God hopen en die roemen in de verdrukkingen (Rom. 5:1-3). Het gaat om mensen die eens zondaren waren maar die gerechtvaardigd zijn door het bloed van Christus (Rom. 5:6-11).

Gezien dit begin ligt het voor de hand dat Paulus ook in vs.12-21 spreekt over de gelovigen. “Alle mensen” en “de velen” hebben blijkbaar betrekking op één enkele groep: gelovigen tijdens hun huidige, aardse bestaan en gelovigen tijdens hun toekomstig, eeuwig leven².

Volgens deze interpretatie van het betoog van de apostel zou Paulus in vers 18 hebben gezegd: “Door Adam is het voor alle gelovigen tot veroordeling gekomen (ze zijn immers tot zondaren en tot stervelingen gesteld), maar door Christus komt het voor diezelfde gelovigen ook tot rechtvaardiging van leven”. Over het lot van de ongelovigen zou Paulus in het hele hoofdstuk niet spreken. De apostel zou aan het woord “alle” een beperkte betekenis hebben gehecht. In de Bijbel is dat vaker het geval. De Here Jezus onderwees bij voorbeeld: “Allen, die vóór Mij gekomen zijn, zijn dieven en rovers” (Joh. 10:8). Het woord “allen” heeft hier betrekking op personen die zich voor de Messias hebben uitgegeven. Profeten zoals Jesaja en Jeremia hebben dat beslist niet gedaan, en zijn dus géén “dieven en rovers” geweest. Niet iedereen die vóór Jezus op aarde leefde was een dief en een rover. Zoals Jezus het woord “allen” in een specifieke, beperkte betekenis gebruikte, zo deed Paulus dat (volgens deze christenen) ook in Romeinen 5. “Allen” kan in dit hoofdstuk een aanduiding zijn van: “alle gelovigen”. Het hoeft niet per se betrekking te hebben op ieder menselijk individu dat ooit op aarde heeft geleefd.

Toch berooft ook deze menselijke overlevering – net als het commentaar van Calvijn - het woord van God van zijn kracht. Want de parallel die Paulus trekt tussen Adam en Christus loopt mank wanneer we onder “alle mensen” moeten verstaan: alle gelovigen. Adam was immers de stamvader van de hele mensheid en zowel de gelovigen als de ongelovigen werden door hem tot zondaars gesteld. Door Adam kwam de zonde de wereld binnen (vers 12), niet de kerk! En de dood die het loon is van de zonde heeft ongelovigen net zo goed getroffen als gelovigen (vers 12). Wanneer Paulus zegt dat “door één mens de zonde in de wereld is gekomen en door de zonde de dood, en zo de dood tot alle mensen is doorgedaan”, dan is het overduidelijk dat hij met “alle mensen” al Adams afstammelingen op het oog heeft, elk menselijk individu dat ooit op aarde heeft geleefd. Het is onzinnig om de zonde, het

² Deze visie wordt met verve verdedigd in het volgende artikel van een anonieme schrijver: *Romans 5 and Paul's Use of "All"*. Sacramento, CA: Kingdom of Sovereign Grace, z.j.

sterven, en de onderwerping aan de macht van de dood uitsluitend op gelovigen te betrekken. Indien deze zaken tot “alle mensen” zijn doorgegaan, wat niemand kan ontkennen, dan zal de gave van de gerechtigheid en de rechtvaardiging van het leven zich beslist ook eens tot alle mensen uitstrekken. Want de genadegave van Jezus Christus is veel overvloediger dan de straf die de overtreding van Adam over het mensdom heeft gebracht (Rom. 5:15), en deze gave zal dezelfde “allen” ten deel vallen die door Adam aan de dood werden onderworpen.

Mogelijkheid van redding?

Volgens een derde groep christenen zou Paulus in Rom. 5:18 niet spreken over behoud, maar over de *mogelijkheid* van behoud. Eén van hen geeft bij dit vers het volgende commentaar:

“Hier... is van de mogelijkheid en niet van de concretisering van de redding van alle mensen sprake... Tot het christen-worden behoort het aannemen van de gerechtigheid, zoals vers 17 ons duidelijk maakt... Dat [vers] werkt als een beperkende verklaring en toont aan, wie van die ‘allen’ nu in de praktijk de genade van Jezus ervaart”³.

Een ander schreef:

“In vers 18 gaat het om het aanbod van genade. We lezen daar over “alle mensen”, en Paulus gebruikt het voorzetsel “tot”. “Het [strekt] door één gerechtigheid tot alle mensen tot [de] rechtvaardiging van [het] leven”. Dat wil zeggen: alle mensen kunnen van de door Christus bewerkte gerechtigheid profiteren. De gevolgen van Zijn werk strekken zich uit tot alle mensen. In vers 19 daarentegen gaat het niet om het aanbod, maar om de feitelijke aanvaarding van de genade. Het gaat er om hen die daadwerkelijk “tot rechtvaardigen gesteld worden”. Maar hier is dan ook geen sprake van “alle mensen” maar van “de velen”. Zeker, deze uitdrukking zou ook alle mensen kunnen omvatten - in vs.19a is dit inderdaad duidelijk het geval! - maar dit hoeft niet, integendeel, daarvoor is het verschil dat Paulus hier tussen “alle mensen” en “de velen” maakt, te treffend. In vs.18 bedoelt hij tweemaal de hele mensheid; maar in vs.19 plaatst hij als het ware twee families tegenover

³ Commentaar van: A. Symank, *Worden alle mensen gered? Gedachten over de leer der alverzoening*. 's Gravenhage: Boekencentrum 1989.

elkaar: “de velen” die ressorteren onder de eerste Adam en “de velen” die ressorteren onder de laatste Adam. [einde citaat]⁴”

We zouden het betoog van deze christenen als volgt kunnen samenvatten: “Als Paulus het in Rom.5 heeft over “alle mensen”, dan bedoelt hij de hele mensheid. Maar als hij spreekt over “de velen”, dan duidt hij daarmee het aantal mensen aan dat bij een bepaalde stamvader hoort, de “familie” van Adam of de “familie” van Christus. “Velen” is niet hetzelfde als “allen”. Tot de familie van Christus behoren vele mensen, maar niet alle mensen. In de praktijk behoren hiertoe alleen die mensen die Gods aanbod van genade tijdens hun aardse leven hebben aangenomen. Alleen zij worden tot rechtvaardigen gesteld”.

Het denkbeeld van de twee “families” heeft men ontleend aan de kerkvader Augustinus. Maar de gevolgtrekkingen die men op dit denkbeeld baseert, zijn in strijd met de Bijbel. Waar het Adam betreft, heeft niemand moeite met de gedachte dat vanwege zijn overtreding de zonde en de dood tot alle mensen zijn doorgegaan. Maar als Paulus vervolgens gaat spreken over de genade, dan zegt men: “Velen is niet hetzelfde als allen. De éne gerechtigheid *strekt* wel tot allen, maar in de praktijk worden slechts *velen* tot rechtvaardigen gesteld”.

Dit hele argument berust op een drogredenering. Want in de oorspronkelijke Griekse tekst ontbreekt het werkwoord “strekken”. Men voegt dit woord twee maal in de Bijbeltekst in, maar het argument dat het hier slechts om een aanbod of een mogelijkheid, en niet om een “concretisering” zou gaan, gebruikt men alleen in het tweede geval. We zouden dezelfde redenering met evenveel recht op de eerste bijzin kunnen toepassen. We zouden dan opmerken: “Zoals het door één overtreding tot alle mensen tot veroordeling strekt... (hier is van de mogelijkheid en niet van de concretisering van het sterven van alle mensen sprake)”. In dit geval is het commentaar duidelijk absurd, en daarom haalt niemand het in zijn hoofd om zoiets op te merken. Adams overtreding “strekke” niet alleen tot veroordeling - hij *bracht* de dood over de hele mensheid! De dood heeft over alle mensen geregeerd (Rom. 5:12,14,15,17). Niemand heeft zich aan zijn macht kunnen onttrekken. Zo zal

⁴ Het citaat is ontleend aan: W.J. Ouweneel, *Alverzoening: besproken en weerlegd*. Vaassen: Medema 1995.

ook niemand zich blijvend aan de door Christus bewerkte verlossing kunnen onttrekken. Eens zal de dood er niet meer zijn (Jes. 25:8, 1 Kor. 15:26, 2 Tim. 1:10, Openb. 21:4). Dan zullen allen leven (1 Kor. 15:22).

De gedachte dat Christus door Zijn daad van gerechtigheid slechts de *mogelijkheid* van redding geschapen zou hebben, doet de Messias oneer aan en maakt van het schepsel een afgod. Toen de Here stierf aan het kruis zei Hij niet: “Nu is er redding mogelijk geworden!”, maar Hij riep uit: “Het is volbracht!” (Gr. *tetelestai*; Joh. 19:30). Wanneer het waar zou zijn dat Jezus redding mogelijk heeft gemaakt, maar de eigen keuze van het schepsel bepaalt of zo’n schepsel al dan niet gered wordt, dan is zo’n schepsel machtiger dan de Messias. Volgens de Bijbel “wil God, onze Heiland, dat alle mensen behouden worden en tot kennis van [de] waarheid komen” (1 Tim. 2:4). Maar als een mens zich blijvend verzet, dan wordt hij (volgens deze christenen) niet gered! Zullen Gods plannen dan blijvend falen? Dan is de wil van een mens blijkbaar sterker dan de wil van God, en is de mens tot het niveau van een god verheven. De werkelijkheid is volgens de Bijbel precies omgekeerd: in vergelijking met de wil van God legt de wil van een schepsel geen enkel gewicht in de schaal. Net zoals geen enkele kameel door het oog van een naald kan gaan, zo kan geen enkel mens behouden worden. Bij mensen is behoud onmogelijk, “maar bij God is alles mogelijk” (Matth. 19:26).

De velen

Wanneer Paulus de uitdrukking “de velen” gebruikt, dan is dit niet bedoeld als een beperking ten opzichte van “alle mensen”. Met deze uitdrukking geeft de apostel aan dat één enkel mens via zijn optreden over het lot van “de velen”, dat wil zeggen: alle overige mensen, heeft beschikt. In het Hebreeuws is de uitdrukking “de velen” een aanduiding van de mensheid. Adam beschikte over het lot van de mensheid door zijn overtreding, en Christus deed dit door Zijn gerechtigheid. De apostel sprak in vers 19 niet over “velen”, maar over “DE velen”. Het bepaald lidwoord geeft aan dat het de velen betreft die hij in vers 18 had genoemd, namelijk “alle mensen”.

Maar, zo werpen sommige christenen tegen: “Als dát de betekenis van ‘de velen’ is, dan zeggen vers 18 en vers 19 in feite precies hetzelfde”. Die tegenwerping is ongegrond. Bij het parallelisme van de Bijbel is de betekenis van parallelle zinnen namelijk altijd vergelijkbaar maar nooit helemaal

identiek. Als de betekenis identiek zou zijn, dan zou één van beide zinnen geschrapt kunnen worden zonder dat de boodschap van de Schrift eronder zou lijden. Maar in werkelijkheid kan er geen “tittel of jota” van het Woord van God worden gemist (Matth. 5:18). Rom. 5:18 heeft betrekking op de mensheid *als geheel* en Rom 5:19 op het lot van elk menselijk *individu*. Vers 18 leert dat zoals de hele mensheid vanwege één overtreding tot de zonde is veroordeeld zij ook vanwege één gerechtigheid tot de rechtvaardiging komt. Vers 19 leert dat zoals elk mens vanwege Adams ongehoorzaamheid tot een zondaar is gesteld, zo zal elk mens vanwege Christus’ gehoorzaamheid ook eens tot een rechtvaardige gesteld worden.

Wat Paulus in Rom 5:18 en 19 leert staat niet op zichzelf maar is de doorgaande lijn in zijn hele brief. Aan de hand van enkele citaten kan dit gemakkelijk worden verduidelijkt.

“Want allen hebben gezondigd en komen te kort aan de heerlijkheid van God, en worden om niet gerechtvaardigd door Zijn genade, door de verlossing die in Christus Jezus is” (Rom. 3:23-24)

“...de schepping verwacht reikhalzend de openbaring van de zonen van God. Want de schepping is aan de vruchteloosheid onderworpen (niet vrijwillig, maar omwille van hem die [haar] onderworpen heeft, in [de] hoop dat ook de schepping zelf zal worden vrijgemaakt van de slavernij van de vergankelijkheid tot de vrijheid van de heerlijkheid van de kinderen van God” (Rom. 8:19-21). [Er is dus niet alleen hoop voor Gods kinderen, maar ook voor de rest van de schepping, vgl. Jak. 1:18, Joh. 17:20-23].

“Want God heeft allen onder [het] ongeloof besloten, opdat Hij aan allen barmhartigheid zou bewijzen” (Rom. 11:32)

Bij bovenstaande citaten zal menigeen tegenwerpen: “Allen” betekent in deze passages niet: “alle mensen zonder enige uitzondering”, maar: “Joden en heidenen”, beter gezegd: “gelovigen uit de Joden en gelovigen uit de heidenen”. Op die tegenwerping antwoord ik, dat “Joden en heidenen” in de Schrift een aanduiding is van: de hele mensheid. Je bent ofwel een Jood, of een mens uit de volken. Andere mensen zijn er niet. En ik zou aan zulke christenen willen vragen: Hebben alleen gelovigen dan maar gezondigd, en komen alleen zij maar te kort aan de heerlijkheid van God? En zijn alleen

gelovigen maar onder het ongeloof besloten? Vooral uit die laatste vraag blijkt hoe absurd de bedoelde tegenwerping is.

Ons huidige bestaan?

Bij de "Primitive Baptists", een strenge geloofsrichting in de zuidoostelijke Verenigde Staten, is een unieke interpretatie van Rom. 5:18 te vinden⁵. Volgens deze christenen zou de uitdrukking "rechtvaardiging van leven", die Paulus gebruikt, betrekking hebben op het natuurlijke leven (dat wil zeggen, het sterfelijke bestaan) van Adams nakomelingen en niet op een onvergankelijk bestaan in de toekomst.

"Rechtvaardiging ten leven" is in hun ogen ongeveer hetzelfde als de "algemene genade" uit de gereformeerde dogmatiek. Indien God de zondige mens niet te hulp was gekomen, dan zou de mensheid spoedig aan gewelddadigheid ten onder zijn gegaan. En indien Hij elke zonde direct had bestraft, dan was geen mens in leven gebleven. Vanwege de gerechtigheid van Christus heeft God het mensdom laten voortbestaan. Door één overtreding bracht Adam veroordeling over de hele mensheid, maar door één gerechtigheid heeft Christus voor alle mensen een genade verworven, die veel overvloediger is. Want op grond van het offer van zijn Zoon laat God ontelbare overtredingen ongestraft (Rom. 5:16). Alle mensen ontvangen deze genadegave (Rom. 5:18-19). Dankzij Gods onverdiende goedheid geniet ieder schepsel bepaalde tijdelijke zegeningen. Zoals het genot van voedsel, kleding en onderdak, van orde in de samenleving, van kennis en verstand, en indien God het wil ook van een levenspartner en van nageslacht. Ondanks Adams overtreding schenkt God ons dit. Het is een genadegave op grond van het offer van Christus. Aldus de "Primitive Baptists".

Het sterke van deze visie is, dat men aan de uitdrukkingen "alle mensen" en "de velen" consequent dezelfde betekenis hecht en deze betreft op de hele mensheid. Maar in ander opzicht doet ook deze uitleg geen recht aan het betoog van Paulus. Om dat in te zien kunnen we nagaan wat in Rom. 5:18 onder "veroordeeling" en "rechtvaardiging van leven" moet worden verstaan.

⁵ Zie b.v. R.A. Phillips, *My views on Rom. v.18*. In: *The Gospel Messenger*, July 1886 (Tijdschrift van de Primitive Baptists, Butler, GA, U.S.A.).

Veroordeling en rechtvaardiging

Welke veroordeling strekt door één overtreding tot alle mensen (Rom. 5:18)?

Paulus zegt er het volgende over:

Eén overtreding	Veroordeling
“zoals door één mens de zonde in de wereld is gekomen” (Rom. 5:12)	“en door de zonde de dood, en zo de dood tot alle mensen is doorgedaan, doordat (Gr. waarop) allen gezondigd hebben” (Rom. 5:12)
“door de overtreding van de ene” (Rom. 5:15)	“de velen gestorven” (Rom. 5:15)
“het zondigen van de ene” (Rom. 5:16)	“veroordeling” (Rom. 5:16)
“de overtreding van de ene” (Rom. 5:17)	“de dood heeft geregeerd door die ene” (Rom. 5:17)
“één overtreding” (Rom. 5:18)	“tot alle mensen tot veroordeling” (Rom. 5:18)
“door de ongehoorzaamheid van de ene mens” (Rom. 5:19)	“de velen tot zondaars zijn gesteld” (Rom. 5:19)

Door de ene overtreding van Adam (het eten van de vrucht van de boom der kennis) kwam de zonde in de wereld en werden hijzelf en al zijn nakomelingen onderworpen aan de dood, waarop ook al die nakomelingen gingen zondigen. Al Adams nakomelingen stierven en misten hun doel. Daartoe werden ze veroordeeld. Het woord “veroordeling” heeft in Rom.5 niet betrekking op een toekomstig oordeel van God, maar op een oordeel in het *verleden* (Rom. 5:16): “Ten dage dat gij daarvan eet, zult gij voorzeker sterven” (Heb. ‘stervende sterven’, Gen. 2:17). Zodra Adam overtrad, begon de dood in zijn lichaam te werken. De mens werd een sterfelijk en zondig wezen. Het oordeel dat God had aangekondigd werd meteen voltrokken.

En welke rechtvaardiging strekt door één gerechtigheid (d.w.z. een rechtvaardige daad, de tegenpool van een overtreding) tot alle mensen? Daarover lezen we het volgende:

Eén gerechtigheid	Rechtvaardiging
“de genadegave” (Rom. 5:15)	“niet zoals de overtreding... veel méér overvloedig” (Rom. 5:15)
“de gave in genade die door de ene mens, Jezus Christus is” (Rom. 5:15)	“de genade van God... over de velen” (Rom. 5:15)
“de gave”, “de genadegave” (Rom. 5:16)	“uit vele overtredingen [d.w.z. de overtredingen van al Adams nakomelingen] tot rechtvaardiging” (Rom. 5:16)
“door de Ene, Jezus Christus” (Rom. 5:17)	“de overvloed van de genade en van de gave der gerechtigheid ontvangen”, “in het leven regeren” (Rom. 5:17)
“één gerechtigheid” (Rom. 5:18)	“tot alle mensen tot rechtvaardiging van leven” (Rom. 5:18)
“de gehoorzaamheid van de Ene” (Rom. 5:19)	“de velen zullen tot rechtvaardigen gesteld worden” (Rom. 5:19)

Onder “rechtvaardiging” verstaan vele gelovigen: vrijspraak, kwijtschelding van schuld. Als God zondaren rechtvaardigt dan rekent Hij (volgens deze christenen) hun de overtredingen niet langer toe, ze worden aanvaardbaar in Zijn ogen. Op het eerste gezicht lijkt Paulus dat ook te zeggen, aangezien hij in Rom. 5:16 opmerkt dat Gods genadegave “uit vele overtredingen is tot rechtvaardiging”. Of wanneer de apostel aan het begin van het hoofdstuk uitroept: “Wij dan, gerechtvaardigd op grond van geloof, hebben *vrede* met God door onze Heer Jezus Christus” (Rom. 5:1). Maar indien we Rom.5 in zijn geheel lezen, dan blijkt dat “rechtvaardiging” weliswaar vrijspraak insluit, maar een veel omvangrijker betekenis heeft. Want de apostel omschrijft rechtvaardiging als: “het ontvangen van de gave der gerechtigheid” (Rom. 5:17), “regeren in het leven” (Rom. 5:17), “rechtvaardiging van leven” (Rom. 5:18), en: “tot een rechtvaardige gesteld worden” (Rom. 5:19).

De genadegaven die Christus door Zijn rechtvaardige daad voor de mensheid heeft verworven, staan tegenover de veroordeling die Adam door zijn overtreding over het mensdom heeft gebracht, maar zijn véél overvloediger. “De gave van de gerechtigheid ontvangen” betekent: de gerechtigheid als gave, als onverdiend geschenk (Gr. *doorea*), in bezit krijgen, op grond van de

rechtvaardige daad van de Messias. Zoals door Adam de zonde in de wereld kwam, al zijn nakomelingen zondaren werden en gingen zondigen, zo zal door Christus de mensheid eens volstrekt rechtvaardig en zondeloos worden. De mensen zullen niet slechts rechtvaardig worden *verklaard* (zonder werkelijk rechtvaardig te zijn), maar ze zullen rechtvaardig *worden*. De mens zal worden zoals God hem heeft bedoeld: “recht” en “oprecht”, niet langer “krom en verdraaid”, Godvrezend en niet langer goddeloos, hecht met zijn Schepper verbonden, delend in Gods heiligheid en heerlijkheid.

Om dit te onderstrepen voegt Paulus eraan toe dat wie de gave van de gerechtigheid ontvangen “in [het] leven zullen regeren door de Ene, Jezus Christus” (Rom. 5:17). “In leven regeren” staat tegenover: “de dood heeft geregeerd” (Rom. 5:14,17), “de dood is tot alle mensen doorgegaan” (Rom. 5:12) en: “de velen zijn gestorven” (Rom. 5:15). Wie “in leven regeren” bezitten een leven waarover de dood niets meer te zeggen heeft. Zij mogen delen in de onsterfelijkheid en de onvergankelijkheid die God zelf bezit. De rechtvaardiging waar Paulus over spreekt is een “rechtvaardiging van leven” (Rom. 5:18), beter gezegd: van Leven met een hoofdletter. Niet slechts een kwijtschelding van straf maar een geschenk van volmaakte vrijheid.

Om de puntjes op de i te zetten merkt de apostel tenslotte nog op, dat “zoals door de ongehoorzaamheid van de ene mens de velen tot zondaren zijn gesteld, zo zullen ook door de gehoorzaamheid van de Ene de velen tot rechtvaardigen gesteld worden” (Rom. 5:19). Toen Adam door zijn ongehoorzaamheid zijn vele nakomelingen tot zondaren stelde, werden ze niet slechts *gerekend* zondaren te zijn. Ze werden *werkelijk* zondaren, want allen gingen zondigen (Rom. 5:12). Wanneer Christus dus iemand tot een rechtvaardige stelt, dan wordt zo iemand niet slechts rechtvaardig *verklaard*, maar zo’n mens wordt *werkelijk* rechtvaardig. De Messias zal door het slachtoffer van Zichzelf de zonde afschaffen, d.w.z. opheffen, te niet doen (Heb. 9:26). Het Lam van God neemt de zonde van de wereld weg (Joh. 1:29). Onze Heiland, Christus Jezus, doet de dood te niet en brengt leven en onvergankelijkheid aan het licht (2 Tim. 1:10). Dat zal niet bij iedereen op hetzelfde tijdstip plaatsvinden (1 Kor. 15:23), maar bij de voleinding van de eeuwen zal het zijn voltooid (Heb. 9:26).

Een gelijkenis

Indien de uitleg die “Primitive Baptists” van Rom.5:18 geven juist was, en Paulus met “rechtvaardiging van leven” slechts een voortzetting van ons vergankelijke bestaan had bedoeld, dan zou wat de apostel over de mensheid onderwijst met de volgende parabel kunnen worden weergegeven:

“Aan het hof van de sultan pleegde een ambtenaar een misdrijf, waarop de doodstraf stond. Aangezien hij op heterdaad was betrapt, had de man onmiddellijk terechtgesteld kunnen worden. Maar een invloedrijke vriend nam het voor de schuldige op. De zoon van de sultan was bereid om voor de overtreder een grote losprijs te betalen. De sultan aanvaardde het bedrag en de ambtenaar behield het leven. Zolang er voor hem werd betaald zou hij veilig zijn. Toen echter na enkele jaren de bodem van de schatkist in zicht kwam vanwege aanzienlijke overheidsuitgaven, werd de onfortuinlijke misdadiger alsnog onthoofd”.

Zou Paulus dit werkelijk hebben bedoeld? Is “rechtvaardiging van leven” zoiets als “uitstel van executie”? Uit ons onderzoek naar de betekenis van het woord “rechtvaardiging” blijkt dat we die vraag met een hartgrondig “nee” moeten beantwoorden. Wat de apostel onderwees was oneindig veel heerlijker en rijker. Zulke “verklaringen” van Rom. 5:18 doen afbreuk aan de Bijbeltekst en doen onze Heer, Jezus Christus, schandelijke oneer aan.

Samenvatting

1. In het vijfde hoofdstuk van zijn brief aan de Romeinen trekt Paulus een veelzeggende parallel tussen de eerste mens, Adam, en Jezus Christus, onze Heer.
2. Adam en Christus hebben met elkaar gemeen dat zij door één enkele daad over het lot van alle overige mensen hebben beschikt. Adam was een “voorbeeld” (volgens de oorspronkelijke tekst een “type”) van Hem die zou komen (Rom. 5:14).
3. In het geval van Adam was die daad een “overtreding” (Rom. 5:14,15,16, 18), een “zondigen” (Rom. 5:12,16) en een “ongehoorzaamheid” (Rom.

5:19). In het geval van Christus was het een “genadegave” (Rom. 5:15,16,17), een “gerechtigheid” (Rom. 5:18) en een “gehoorzaamheid” (Rom. 5:19).

4. Beide daden hadden gevolgen voor het lot van “alle mensen” (Rom. 5:12,18) of “de velen” (Rom. 5:15,19), dat wil zeggen: de vele nakomelingen van de ene stamvader. God heeft uit één het hele mensengeslacht gemaakt (Hand. 17:26).

5. Vanwege Adams misstap zijn de dood en de zonde tot “alle mensen” doorgegaan (Rom. 5:12). Als gevolg daarvan zijn “de velen” gestorven (Rom. 5:15). Ze waren vanaf hun geboorte al aan de heerschappij van de dood onderworpen (Rom. 5:14,17). Ze kozen er niet zelf voor om zondaren te worden of om sterfelijk te zijn. Dat lot was voor hen al bepaald door hun stamvader. Ze waren er vanaf het begin toe veroordeeld (Rom. 5:16). Hoewel alle mensen gezondigd hebben, heeft niemand gezondigd zoals Adam (Rom. 5:14). Adam beschikte over het lot van de wereld (Rom. 5:12,13).

6. Vanwege Christus’ vrijwillige daad van gehoorzaamheid zullen “de velen” een “genadegave” ontvangen, een onverdiend geschenk (Rom. 5:15), te weten: “rechtvaardiging” (Rom. 5:16), “gerechtigheid” (Rom. 5:17) en “leven” (Rom. 5:17,18). Gezien het tekstverband gaat het daarbij om Leven met een hoofdletter, een leven waarover niet langer de dood regeert maar waarin de levenden zelf regeren (vergelijk Rom.5:17 met Rom. 5:14). Alle mensen zullen de rechtvaardiging van Leven als een onverdiend geschenk ontvangen, niet omdat ze zich hebben ingespannen om rechtvaardig te zijn. Ze worden door Christus tot rechtvaardigen *gesteld*, net zoals ze door Adam tot zondaars waren gesteld (vergelijk Rom. 5:19 met Rom. 5:12).

7. Over het “wanneer” en “hoe” van dat “stellen” spreekt Paulus niet in Romeinen 5, maar in het achtste hoofdstuk van zijn brief openbaart hij dat gelovigen, die de geest van God of de geest van het zoonschap hebben ontvangen en die daarom kinderen van God zijn, verheerlijkt zullen worden wanneer Christus verheerlijkt wordt, dat wil zeggen: wanneer Hij het koningschap over de wereld mag aanvaarden (Rom. 8:17-18, Openb. 11:17-18, 12:10). De schepping ziet reikhalzend naar dat moment uit, want uiteindelijk zal heel de schepping worden vrijgemaakt van de slavernij van de vergankelijkheid en in de heerlijkheid van de kinderen van God mogen delen

(Rom. 8:19-22). Wie geen kind van God is, behoort tot de overige schepping en zal daarom op een later tijdstip dan de “zonen van God” het stadium van heerlijkheid bereiken – pas wanneer de hele wereld geoordeeld is in gerechtigheid.

8. In het elfde hoofdstuk trekt Paulus zijn slotconclusie: “God heeft allen onder [het] ongeloof besloten, opdat Hij aan allen barmhartigheid zou bewijzen... Uit Hem en door Hem en tot Hem zijn alle dingen. Hem zij de heerlijkheid tot in eeuwigheid! Amen” (Romeinen 11:32,36). ‘

* * * * *